

Harjunsalon päiväkodin toimintasuunnitelma 2018-2019 (julkinen) 1.9.2018**Yhteystiedot**

Vääränkallionkuja 1
36220 Kangasala

Päiväkodinjohtaja

Tiina Annala

puh.050 597 5717
tiina.annala@kangasala
.fi

Ryhmät:	Puhelinnumero	Sähköposti
A-talo		
Napit (vuorohoito)	050 447 5177	napit (at) kangasala.fi
Nepparit (vuorohoito)	050 447 6433	nepparit (at) kangasala.fi
B-talo		
Mustikat	050 409 0055	mustikat@kangasala.fi
Puolukat	050 421 0088	puolukat@kangasala.fi
Vadelmat	050 395 6674	vadelmat@kangasala.fi
Mansikat	050 432 9993	mansikat@kangasala.fi
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Mirja Raivio	040 133 6221	mirja.raivio@kangasala.fi
Keittiö	040 1336 431	

Toimintakulttuuri

Harjunsalon päiväkodissa toimii kuusi varhaiskasvatusryhmää, joista yksi on esiopetusryhmä ja kaksi vuorohoitoryhmää. Harjunsalon päiväkotitoiminta tarjoaa ilta- ja vuorohoitoa perheille, joissa molemmat tai ainoa huoltaja tarvitsee lapselleen hoitoa vuorotyön vuoksi. Ilta- ja vuorohoitoa voidaan erityisperusteilla järjestää

tarvittaessa myös huoltajan opiskelun vuoksi. Ilta- ja vuorohoidon voi varata vain todellisen tarpeen mukaan.

Koululaisten ilta- ja vuorohoito on harkinnanvaraista ja se on tarkoitettu ensisijaisesti yksinhuoltajien ja kasvun ja oppimisen tukea tarvitseville lapsille. Huoltaja vastaa itse koululaisen kuljetusjärjestelyistä ilta- ja vuorohoitoon. Harjunsalon päiväkotitoiminta on suljettu jouluaattona, joulupäivänä, tapaninpäivänä, ensimmäisenä ja toisena pääsiäispäivänä ja juhannusaattona ja juhannuspäivänä. Juhannuksen jälkeisenä sunnuntaina päiväkotitoiminta aukeaa klo 12 ja muiden pyhien jälkeen päiväkotitoiminta aukeaa ensimmäisenä arkipäivänä klo 6.00.

Jos ilta- ja vuorohoidon tarve päättyy, lapselle voidaan osoittaa varhaiskasvatuspaikka toisesta ryhmästä tai toisesta varhaiskasvatusryhmästä.

Harjunsalon päiväkotitoiminta koostuu kahdesta samalla tontilla olevasta rakennuksesta. A- talo toimii vuorohoitopäiväkotina ilta- ja vuorohoitoa tarvitseville lapsille. B- talossa tarjotaan päivähoitoa ja esiopetusta. B- talon ilta- ja vuorolapsille tarjotaan hoitoa A- talon puolella klo 17 jälkeisenä aikana sekä viikonloppuisin ja öisin.

Kangasalan varhaiskasvatussuunnitelma, esiopetuksen opetussuunnitelma, yksikön oma toimintasuunnitelma ja esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma ovat toimintaamme ohjaavia asiakirjoja. Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lapsen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden.

Säännöllinen ja toistuva päivärytmi on leikki-ikäiselle lapselle hyvin tärkeä ja luo pohjan lapsen perusturvallisuudelle. Vuorohoidossa sen merkitys erityisesti korostuu. Päivän kulkua selkeytetään kuvilla, joita katsomme esim. piirihetkillä ja tarvittaessa myös hoitopäivän aikana. Päiväkodin rutiineihin kuuluvat, pienryhmätoiminta, erilaiset piiri- ja leikkihetket, ruokailu, lepo ja ulkoilu. Toiminnassa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso.

Kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudessa kaikki päivän eri tilanteet ja tapahtumat ovat tärkeitä ja ne sisältävät erilaisia oppimiskokemuksia.

Päivän aikana nautimme aamupalan, lounaan ja välipalan. Vuorohoidossa olevien lasten hoitajista johtuen päivään voi kuulua myös tai päivällinen ja/ tai iltapala. Aikuiset ruokailevat lasten kanssa ja ovat esimerkkeinä. Ruokailutilanteista tehdään mukavia ja kannustavia tapahtumia, jotta näistä tulisi positiivisia kokemuksia. Ruokailutilanteissa harjoitellaan mm. hyviä pöytätapoja, ruoan itse ottamista sekä uusien makujen maistamista.

Ruoan jälkeen keskipäivällä kaikki, Harjunsalon päiväkodin lapset viettävät lepopohetkeä. Lepohetkellä luetaan satua, kuunnellaan rauhallista musiikkia ja silittelään lapsia. Ryhmän tarpeen mukaan lepopohetkellä on riittävästi aikuisia. Ne,

jotka eivät nuku, nousevat lepäämisen jälkeen tekemää jotain hiljaisempaa puuhaa.

Jokainen lapsi on tärkeä ja hänet hyväksytään sellaisena kun hän on. Lapsen mielipiteitä arvostetaan ja hänet otetaan mukaan erilaisiin suunnitelmiin, päätöksiin ja toimiin lapsen kykyjen ja kiinnostuksen mukaan. Hyvässä oppimisympäristössä jokaista lasta kuunnellaan, kunnioitetaan ja hänen mielipiteitään arvostetaan. Lapsi tarvitsee myönteisiä kokemuksia vertaisryhmässään. Itsetunto sekä sosiaaliset taidot kasvavat lämpimässä ja hyväksyvässä ilmapiirissä

Oppimisympäristön luomisessa aikuisen rooli näyttelee suurta osaa. Aikuisen kannustava ja positiivinen asenne rohkaisee lasta tutustumaan turvallisesti uusiin ympäristöihin, oppimisympäristö on olennainen osa pedagogiikkaa.

Pienryhmätoiminta on säännöllinen toimintatapamme. Vuorohoidossa luonteesta johtuen pienryhmätoimintaa toteutetaan eri vuorokauden aikoihin niin aamu- kuin iltapäivisinkin sekä viikonloppuisin. Pienryhmiä muodostetaan lasten ikätason, tarpeiden, ja/ tai hoitoaikojen mukaan. Pienryhmässä lapsi tulee paremmin huomioon yksilöllisesti ja toimiminen pienryhmissä antaa rauhan leikille ja toiminnalle, voimme myös monipuolisemmin hyödyntää päiväkotimme tiloja.

Harjunsalossa leikki on tärkeä arvo ja sille annetaan mahdollisuus jokaisena hoitopäivänä. Päivän aikana lapsi saa kokemuksia erilaisista leikki-tilanteista sekä yksin että yhdessä toimien. Leikkiporukat muodostuvat lapsen omina valintoina sekä aikuisen avustuksella. Viikkoon sisältyy lapsen valitsemia leikkejä, ohjattua leikkiä sekä pitkäkestoisia leikkejä. Kasvattajien tehtävä on käynnistää ja rikastuttaa leikkejä ja muokata leikkiympäristöä tarpeita vastaavaksi. Aikuiset havainnoivat, kuuntelevat ja tarkkailevat lasten toiveita leikin ja leikkiympäristön suhteen.

Liikkuminen on tärkeää ja lapselle ominainen tapa toimia. Lapset tarvitsevat joka päivä vähintään kolme tuntia liikuntaa. Motoriset taidot kehittyvät, kun lapsi saa riittävästi kokeilla ja opetella uusia taitoja sekä toistaa aiemmin oppimiaan taitoja useissa erilaisissa ympäristöissä, erilaisten välineiden kanssa. Liikuntataitoja harjoitellaan ulkoilemalla ja muun toiminnan ohella ja siirtymätilanteissa päivittäin. Liikuntataitoja harjoitellaan myös ohjatuilla tuokioilla. Aikuisen tehtävänä on luoda lapselle liikkumisen mahdollisuus ja tuoda liikuntavälineitä lasten saataville.

Teemme tiivistä yhteistyötä huoltajien kanssa. Hyvä yhteistyö edellyttää luottamuksellisten suhteiden rakentumista henkilöstön ja huoltajien välillä. Päivittäiset keskustelut, lapsen yksilöllisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen

yhdessä vanhempien kanssa sekä hoitosuhteen alussa käytävä aloituskeskustelu ovat tärkeitä yhteistyömuotoja

Kehittämiskohteet

Varhaiskasvatuksen yhteiset kehittämiskohteet:

1. Huoltajien osallisuuden vahvistaminen

- verkostoituminen muiden perheiden kanssa
- osallistuminen suunnitteluun ja arviointiin
- varhaiskasvatussuunnitelman tuntemus

2. Toimintakulttuuri ja oppimisympäristö

- Tasa-arvoja yhdenvertaisuussuunnitelmaan tutustuminen ja käyttöönotto

Keväällä 2018 koko henkilöstölle on pidetty, alle kouluikäisille suunnattu MiniVerso vertaissovittelu koulutus. Koulutus antoi kasvattajille työkaluja ohjata lapsia tunnistamaan omia tunteitaan ja ratkaisemaan ristiriitatilanteita hyvässä hengessä keskustelemalla.

- Henkilöstön koulutus 29.8.2018
- Käytänteiden laatiminen/päivitys ja kirjaaminen yksikössä
- Tieto- ja viestintä teknologiasuunnitelmaan tutustuminen ja käyttöönotto
- tv-t vastaavien ja esimiesten koulutus 5.10.2018
- Käytänteiden laatiminen/päivitys ja kirjaaminen yksikössä

3. Palveluasenne

- Toimitaan uuden kaupunkistrategian mukaisesti

Harjunsalon päiväkodin kehittämiskohteet

- Vanhempien osallisuuden mahdollistamien toiminnan suunnitteluun ja arviointiin
- Lasten mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja arviointiin
- Vierailut ja retket

Tiedottaminen

Päiväkodin ryhmillä on käytössä ryhmäsähköpostiosoitteet. Ryhmäsähköpostin kautta lähetämme mm. viikko-/ kuukusitiedotteita ja kyselyitä. Äkilliseen tiedottamiseen käytämme puhelinta, tekstiviestiä tai Päikky ohjelman tekstiviestiä.

Sähköpostitse tulevat myös päiväkodinjohtajan ja varhaiskasvatuksen yhteiset kyselyt ja tiedotteet. Tärkeistä asioista tiedotamme myös ryhmien ilmoitustauluilla ja ulko- ovissa. Myös toiminnan dokumentointia on nähtävillä ryhmien ilmoitustauluilla.

Yhteistyö

Tärkein yhteistyö tehdään huoltajien kanssa päivittäisissä kohtaamisissa ja varhaiskasvatuskeskusteluissa. Myös vanhempainillat sekä erilaiset tapahtumat ja juhlat ovat osaltaan perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Näissä kohtaamisissa huoltajilla on mahdollisuus antaa ehdotuksia päiväkodin toimintaan ja sisältöihin sekä tutustua muihin perheisiin.

Yhteistyökumppaneinamme ovat myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo), Suoraman koulu ja esiopetus, muut päiväkodit, neuvolat, sosiaalitoimi, TAYS, Kangasalan seurakunta, liikuntatoimi, kirjasto ja aluepelastuslaitos.

Päiväkodin ryhmät tekevät myös yhteistyötä keskenään järjestämällä erilaisia ryhmien välisiä tai koko talon yhteisiä tapahtumia ja lauluhetkiä.

Oppimisympäristö

Oppimisympäristöllä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lapsen kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Varhaiskasvatuksessa oppimisympäristö sisältää mm. fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.

Luonto, piha, leikkipuistot ja muu rakennettu ympäristö ovat varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Näitä hyödynnetään mm. leikin, tutkimisen, liikunta- ja oppimisen paikkoina. Kerran kuussa päiväkodin vieressä pysähtyy kirjastoauto, jonka aarteita käytämme ahkerasti hyväksemme. Päiväkodin B- talossa sijaitsee liikuntasali, jossa myös leikimme, laulamme ja jumppaamme, joko omana ryhmänä tai yhdessä muiden ryhmien kanssa.

Päiväkodin piha on kaikkien ryhmien yhteiskäytössä. Turvallisuuden takaamiseksi pienimmille lapsille on piha- alueesta rajattu oma leikkialue

Osallisuus

Huoltajien osallisuus toteutuu päivittäisissä kohtaamisissa, lapsen varhaiskasvatussuunnitelman keskusteluissa sekä erilaisissa tapahtumissa ja asiakaskyselyissä.

Lasten osallisuus toteutuu yhdessä keskustellen, lasten kokouksissa, pienryhmissä ja dokumentoinnin kautta.

Pedagoginen tuki

Kangasalan kaupungin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on käytössä kolmiportainen tuki. Ensimmäinen, yleisen tuen taso perustuu hyvin suunniteltuun päiväkodin/ esiopetuksen arkeen kaikkine toimintoineen. Toiminnassa otetaan huomioon lasten yksilölliset tarpeet. Haasteiden ilmetessä tarkastelemme ensi juuri näitä yleisen tuen toimintatapojamme ja niiden toimivuutta. Yleisen tuen muotoihin kuuluvat esimerkiksi ryhmän säännöt ja käytännöt, pienryhmätoiminta, kasvattajien toiminta ja oppimisympäristön järjestäminen juuri kyseistä ryhmää palvelevaksi (esim. istumapaikkojen ja leikkitilojen miettiminen).

Ellei yleinen tuki riitä, lapsi voi saada tehostettua tukea, tällöin tuki mietitään tarkemmin ja yksilöllisemmin. Tästä keskustellaan aina huoltajien kanssa. Esiopetuksessa tuen aloittamisesta tehdään pedagoginen arvio, jossa mietitään lapsen tuen tarpeita. Tässä vaiheessa mukana on usein jo muita yhteistyötahoja tai yhteistyötä ollaan aloittamassa (esim. terapeutti tai psykologi).

Vahvin tuen taso on erityinen tuki. Tällöin lapsella on usein jo diagnoosi, jonka perusteella hänellä on todettu paljon tuen tarvetta. Kun lapsi saa tukea mukana on yleensä useita yhteistyötahoja. Yhteistyö on tiivistä niin vanhempien kuin yhteistyötahojen kanssakin. Lapsen tuki on mietitty hyvin yksilöllisesti. Joissakin tilanteissa lapsella voi olla henkilökohtainen avustaja. Esiopetuksessa ennen erityisen tuen aloittamista tehdään pedagoginen selvitys, jossa mietitään lapsen tarvitsemia tukitoimia.

Moni ammatillista yhteistyötä toteutetaan lasten ja perheiden yksilöllisten tarpeiden pohjalta. Lasten vanhemmat ovat ensisijaisia yhteistyökumppanit lasten asioissa. Muut tahot, joiden kanssa varhaiskasvatus tekee yhteistyötä, ovat mm. neuvola, perheneuvola, terveyshuollon erityistyöntekijät (terapeutit ja psykologit), sosiaalityö, lastensuojelu, TAYS, kehitysvammahuolto (kuntoutusohjaajat).